

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

DKOW-WK-DD-0401-76/09

p. J. Kwiecień
Marszałek Senacki
Warszawa, 16 lipca 2009 r.
50.68 podpis *men*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

odpowiadając na oświadczenie (znak: BPS/DSK-043-1798/09) złożone przez Pana Senatora Antoniego Motyczkę w sprawie uzyskiwania kwalifikacji do nauczania języków obcych, uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

Kwestie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli reguluje art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 10 września 2002 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz.U. Nr 155, poz. 1288).

W myśl § 11 ww. rozporządzenia, kwalifikacje do nauczania języka obcego w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych posiada osoba, która legitymuje się m.in.:

- 1) dyplomem ukończenia studiów magisterskich na kierunku filologia w specjalności danego języka obcego lub lingwistyki stosowanej w zakresie danego języka obcego i posiada przygotowanie pedagogiczne,
- 2) dyplomem ukończenia studiów magisterskich lub wyższych zawodowych ukończonych w kraju, w którym językiem urzędowym jest dany język obcy i posiada przygotowanie pedagogiczne,
- 3) dyplomem ukończenia studiów wyższych zawodowych:
 - a) na kierunku filologia w zakresie danego języka obcego lub
 - b) w specjalności danego języka obcego lub lingwistyki stosowanej w zakresie danego języka obcego,a ponadto posiada przygotowanie pedagogiczne,
- 4) dyplomem ukończenia nauczycielskiego kolegium języków obcych w specjalności odpowiadającej danemu językowi obcemu,

- 5) dyplomem ukończenia studiów magisterskich lub wyższych zawodowych na dowolnym kierunku (specjalności) i świadectwem państwowego nauczycielskiego egzaminu z danego języka obcego stopnia II lub świadectwem znajomości danego języka obcego w zakresie zaawansowanym lub biegłym, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia, a ponadto posiada przygotowanie pedagogiczne.

Zgodnie z § 1 pkt 3 ww. rozporządzenia, przez przygotowanie pedagogiczne należy rozumieć nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej - nauczanych w powiązaniu z kierunkiem (specjalnością) kształcenia i praktyką pedagogiczną - w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin oraz odbycie pozytywnie ocenionych praktyk pedagogicznych w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin. O posiadaniu przygotowania pedagogicznego świadczy dyplom lub inny dokument wydany przez szkołę wyższą, dyplom ukończenia zakładu kształcenia nauczycieli lub świadectwo ukończenia pedagogicznego kursu kwalifikacyjnego.

Przepisy ww. rozporządzenia umożliwiają uzyskanie kwalifikacji do nauczania danego języka osobom, które posiadają zaawansowaną lub biegłą znajomość języka obcego, ale nie są absolwentami studiów wyższych magisterskich lub zawodowych albo nauczycielskiego kolegium języków obcych w specjalności danego języka obcego.

Osoby legitymujące się dyplomem ukończenia studiów wyższych innych niż odpowiednia filologia obca, w celu potwierdzenia kwalifikacji do nauczania języka obcego muszą przedstawić:

- 1) certyfikat, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia, potwierdzający zaawansowaną lub biegłą znajomość języka obcego,
- 2) świadectwo ukończenia studiów podyplomowych lub kursu pedagogiczno- metodycznego z zakresu nauczania danego języka obcego.

Przepisy ww. rozporządzenia zawierają również dodatkową możliwość uzyskania kwalifikacji do nauczania języków obcych w przedszkolach i klasach I-III szkół podstawowych przez nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie wychowania przedszkolnego lub nauczania początkowego. W myśl § 11 ust. 4 tegoż rozporządzenia, kwalifikacje do nauczania języków obcych w przedszkolach i klasach I-III szkół podstawowych, posiada również osoba, która legitymuje się:

- 1) dyplomem ukończenia studiów magisterskich na kierunku pedagogika w zakresie nadającym kwalifikacje do pracy w przedszkolach lub klasach I-III szkół podstawowych lub
- 2) dyplomem ukończenia studiów wyższych zawodowych:
 - a) na kierunku pedagogika w zakresie nadającym kwalifikacje do pracy w przedszkolach lub klasach I-III szkół podstawowych lub
 - b) w specjalności nadającej kwalifikacje do pracy w przedszkolach lub klasach I-III szkół podstawowych albo
- 3) dyplomem zakładu kształcenia nauczycieli w specjalności nadającej kwalifikacje do pracy w przedszkolach lub klasach I-III szkół podstawowych, a ponadto:
 - świadectwem znajomości danego języka obcego w zakresie co najmniej podstawowym, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia, oraz
 - świadectwem ukończenia studiów podyplomowych lub kursu kwalifikacyjnego w zakresie wczesnego nauczania danego języka obcego.

W przypadku nauczycieli legitymujących się dyplomem ukończenia studiów magisterskich lub wyższych zawodowych na kierunku pedagogika w zakresie nadającym kwalifikacje do pracy w przedszkolach lub klasach I-III szkół podstawowych, dyplomem ukończenia studiów wyższych zawodowych w specjalności nadającej kwalifikacje do pracy w przedszkolach lub klasach I-III szkół podstawowych bądź dyplomem ukończenia zakładu kształcenia nauczycieli w specjalności nadającej kwalifikacje do pracy w przedszkolach lub klasach I-III szkół podstawowych możliwe jest uzyskanie w trakcie studiów podyplomowych w zakresie wczesnego nauczania języków obcych przygotowania metodycznego. Natomiast, znajomość języka obcego musi zostać poświadczona świadectwem co najmniej podstawowej znajomości języka obcego, o którym mowa w załączniku do ww. rozporządzenia.

Lista świadectw znajomości języków obcych stanowiąca załącznik do rozporządzenia w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli została skonstruowana w sposób pozwalający na sprawdzenie znajomości języka obcego na poziomie wymaganym od nauczyciela języka obcego. Umieszczono na niej te egzaminy znajomości danego języka obcego, które pozwalają na sprawdzenie poszczególnych sprawności językowych, tj. mówienia, czytania, pisania, rozumienia tekstu mówionego i rozumienia tekstu czytanego. Wskazane certyfikaty wydawane są przez instytucje wyspecjalizowane w ocenianiu sprawności językowej cudzoziemców i egzaminowaniu: w zakresie języka angielskiego - British Council, w zakresie języka niemieckiego – Instytut Goethego, Instytut Austriacki, w zakresie języka hiszpańskiego – Hiszpański Instytut Kultury im. Cervantesa, w zakresie języka włoskiego – Włoski Instytut Kultury, w zakresie języka francuskiego – Instytut Francuski.

Nadmienić należy, że od nauczycieli szkół i placówek uzyskujących kwalifikacje do nauczania danego języka obcego w formach pozaszkolnych, tj. poprzez egzaminy językowe oraz studia podyplomowe i kursy kwalifikacyjne, wymagana jest znajomość danego języka obcego na poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a więc taka sama, jakiej wymaga się od absolwentów studiów wyższych zawodowych na kierunku filologia w zakresie danego języka obcego.

Ponadto nauczyciele uzyskujący kwalifikacje do nauczania języków obcych w formach pozaszkolnych, w celu potwierdzenia posiadanych kwalifikacji pedagogicznych muszą ukończyć studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny, których zakres i wymiar są porównywalne (lub wyższe) z zakresem i wymiarem realizowanym na studiach wyższych na kierunkach filologicznych.

Uzyskanie przygotowania pedagogicznego do nauczania danego języka obcego jest bowiem możliwe poprzez ukończenie studiów podyplomowych spełniających wymogi rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz.U. Nr 207, poz. 2110) w zakresie określonym w rozdz. XI pkt 2 załącznika

do rozporządzenia, tj.:

- a) studia są prowadzone dla absolwentów studiów wyższych zawodowych lub studiów magisterskich posiadających przygotowanie merytoryczne do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć),
- b) program studiów uwzględnia określone w rozporządzeniu przedmioty i treści programowe kształcenia nauczycielskiego,
- c) studia są prowadzone w wymiarze co najmniej 330 godzin i trwają co najmniej trzy semestry,

d) realizowane są praktyki pedagogiczne w wymiarze co najmniej 150 godzin.

Kursy kwalifikacyjne pedagogiczno-metodyczne do nauczania danego języka obcego organizowane przez placówki doskonalenia nauczycieli są realizowane w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin.

Pragnę ponadto wyjaśnić, że możliwość uzyskiwania kwalifikacji do nauczania języków obcych w formach pozaszkolnych została stworzona na początku lat dziewięćdziesiątych.

Zapewnienie odpowiedniej liczby dobrze przygotowanych nauczycieli do gwałtownie wzrastających zadań systemu oświaty w zakresie nauczania języków obcych wymagało podjęcia szczególnych działań i temu służyło stworzenie dodatkowej możliwości uzyskania kwalifikacji do nauczania języków obcych przez osoby legitymujące się wymaganym od nauczycieli poziomem wykształcenia i znajomością języka obcego potwierdzoną uznawanym certyfikatem oraz posiadające przygotowanie pedagogiczno-metodyczne do nauczania danego języka obcego.

Nauczyciele uzyskujący tą drogą kwalifikacje do nauczania języków obcych muszą osiągnąć taki sam poziom znajomości danego języka obcego jak absolwenci studiów licencjackich na kierunkach filologicznych, natomiast zakres i wymiar przygotowania pedagogicznego w przypadku ukończenia przez nich studiów podyplomowych jest niejednokrotnie wyższy niż realizowany na kierunku filologia.

Mając powyższe na uwadze, uznaję rozwiązania prawne pozwalające na zatrudnianie zarówno absolwentów kierunków filologicznych oraz tych nauczycieli, którzy uzyskują kwalifikacje do nauczania języków obcych w formach pozaszkolnych, za racjonalne i potrzebne.

z poważaniem

w/z MINISTRA
SECRETARZ STANU
Krzysztof Szumilas

Krzysztof Szumilas